

Державний вищий навчальний заклад
«Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника»

Кафедра управління та бізнес-адміністрування

“30” серпня 2018 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«Інформаційні ресурси і сервіси в публічному адмініструванні»

Спеціальність: 281 "Публічне управління та адміністрування"

Освітньо-професійна програма: "Публічне управління та адміністрування"

Інститут, факультет: Інститут післядипломної освіти та довузівської підготовки

Робоча програма навчальної дисципліни «Інформаційні ресурси і сервіси в публічному адмініструванні» для студентів спеціальності 281 «Публічне управління та адміністрування» (освітньо-професійна програма «Публічне управління та адміністрування»), 18 с.

Розробник:

Бурик Зоряна Михайлівна, професор кафедри управління та бізнес-адміністрування Інституту післядипломної освіти та довузівської підготовки Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника.

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри управління та бізнес-адміністрування

Протокол від № 1 від 27 серпня 2018 року

Завідувач кафедри управління та бізнес-адміністрування

Якубів В.М.

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, освітній ступінь	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 3,0	Спеціальність <u>281 «Публічне управління та адміністрування»</u>	вибіркова	
Модулів – 1	Освітньо-професійна програма «Публічне управління та адміністрування»	Рік підготовки:	
Змістових модулів – 2		1-й	1-й
Індивідуальне науково-дослідне завдання –		Семестр	
Загальна кількість годин – 90		1-й	1-й
Тижневих годин для денної форми навчання: 4 аудиторних – 60 самостійної роботи студента – 30	Рівень вищої освіти: бакалавр	Лекції	
		30 год.	4 год.
		Практичні, семінарські	
		30 год.	6 год.
		Лабораторні	
		0 год.	0 год.
		Самостійна робота	
30 год.	80 год.		
Індивідуальні завдання: 0 год.			
Вид контролю: <i>екзамен</i>			

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної і індивідуальної роботи становить:

для денної форми навчання – 2/1.

для заочної форми навчання – 1/8.

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета – формування комплексу професійної компетентності щодо низки систем електронного урядування, пов'язаних з використанням сучасних електронних сервісів (послуг), новітніх інформаційних і комунікаційних технологій, освоїти принципи управління інформаційними ресурсами в умовах парадигми сервісно-орієнтованої держави.

Завдання:

- ознайомлення із загальнодержавними програмами та напрямками інформатизації систем управління;
- вивчення сутності інформаційних систем та їх значення в загальній системі публічного управління;
- формування системного підходу до аналізу сучасного стану і тенденцій розвитку інформаційних систем і технологій; набуття навичок щодо вибору методології розроблення інформаційних систем, визначення їх якості та ефективності;
- розвинення вмінь і навичок щодо вибору програмного забезпечення у відповідності до вимог систем управління;
  - розвинення основних навичок щодо управління інформаційними ресурсами;
  - принципи побудови та використання інформаційних технологій в процесі вирішення різних прикладних завдань державного і муніципального управління;
  - порядок застосування інформаційних, апаратних і програмних засобів забезпечення публічного управління;
  - перспективи розвитку інформаційних технологій та систем у державному і муніципальному управлінні
  - засвоєння базових понять забезпечення захисту інформації при використанні інформаційних систем.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен

знати:

- історію та перспективи розвитку інформаційних ресурсів та сервісів в публічному управлінні в Україні;
- основні поняття і термінологію інформаційних ресурсів та сервісів в публічному управлінні;
- класифікацію, ієрархію та систему адміністративних послуг;
- нормативно-правові засади забезпечення розвитку інформаційного суспільства та інформаційних ресурсів та сервісів в публічному управлінні в Україні;
- кращий зарубіжний та вітчизняний досвід у цій сфері;
- особливості побудови порталів органів державної влади та місцевого самоврядування;

вміти:

- застосовувати одержані знання і набуті навички у повсякденній професійній діяльності з урахуванням специфіки предметної сфери цивільного захисту;
- ефективно використовувати сучасні програмно-апаратні засоби для вирішення завдань державного та муніципального управління;
- приймати обґрунтовані рішення щодо вибору сучасних програмно-апаратних

- засобів і програмних продуктів;
- формулювати основні науково-технічні проблеми, пов'язані з інформаційними технологіями, ресурсами та сервісами у публічному управлінні та адмініструванні;
    - використовувати необхідні інформаційні технології на всіх етапах вирішення прикладних завдань сфери публічного управління та адміністрування.

Компетентності

ІК. Здатність розв'язувати складні спеціалізовані завдання та практичні проблеми у сфері публічного управління та адміністрування або у процесі навчання, що передбачає застосування теорій та наукових методів відповідної галузі і характеризується комплексністю та невизначеністю умов.

ЗК 1. Здатність вчитися та оволодівати сучасними знаннями.

ЗК 9. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК 12. Навички міжособистісної взаємодії.

ЗК 13. Здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань/видів діяльності).

Програмні результати навчання

ПР4. Здатність використовувати в процесі підготовки і впровадження управлінських рішень сучасні ІКТ.

ПР5. Здатність використовувати систему електронного документообігу.

ПР6. Здатність здійснювати інформаційно-аналітичне забезпечення управлінських процесів із використанням сучасних інформаційних ресурсів та технологій.

ПР 9. Здатність впроваджувати інноваційні технології.

3. Програма навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. Основи інформаційних ресурсів в публічному управлінні

Тема 1. Концепція електронного документообігу. Електронний офіс

Роль електронних документів. Проблеми у роботі з паперовими документами. Переваги електронних документів. Технологічні переваги. Організаційні переваги. Необхідність змін у документообігу. Види документообігу. Операції, які виконують із вхідними документами. Організаційна структура документального забезпечення управління. Етапи документообігу в організації. Впровадження системи Електронний офіс.

Тема 2. Електронний архів як результат інформатизації архівної справи:

поняття, функції, формування справ, строки зберігання, переваги
Критерії якості у відборі електронних ресурсів для комплектування вітчизняних інформаційних баз. Архівне зберігання електронних ресурсів – організаційний

аспект. Інформаційні ресурси та сервіси в роботі архівів України. Міжнародний досвід архівного збереження електронних ресурсів. Аналіз критеріїв відбору електронних інформаційних ресурсів до архівного зберігання.

Тема 3. Держава в смартфоні

Цифрова держава: сутність та складові. Проект «Дія». Електронні портали державних послуг Електронна освіта. Платформи електронної освіти. Проект «Smart Region» платформи

Тема 4. Інформаційні ресурси мережевих технологій.

Інформаційні ресурси мережевих технологій Інформаційно-пошукові системи. Основні засади пошуку інформації. Класифікація інформаційно-пошукових систем. Приклади інформаційно-пошукових систем, що застосовуються. Інформаційні ресурси мережі Internet. Концепція Web-сервісів. Соціальні комп'ютерні мережі. Програмне забезпечення для обміну інформацією в Internet. Спеціальні інформаційні ресурси Інтернет, що надають можливість підтримки щодо здійснення завдань публічної управлінської діяльності, управління фінансами, персоналом, документообігом.

Змістовий модуль 2. Організація електронних послуг, сервісів у державному управлінні та їх безпека

Тема 5. : Інформаційні системи, засновані на хмарних технологіях

Хмарні технології та сервіси. Сутність «хмарових» обчислень. Моделі розгортання «хмарової» інфраструктури. Моделі обслуговування «хмарової» інфраструктури. Технологічні основи функціонування «хмарових технологій». Програмне забезпечення як послуга (Software as a service, SaaS). Напрямки використання «хмарового» сервісу в управлінні організаціями та їх інформаційними ресурсами.

Тема 6. Електронні послуги Кабінету Міністрів України

Передумови впровадження електронних послуг Кабінету Міністрів України. Електронні послуги та сервіси для підприємств і підприємців. Електронні послуги у сфері соціального захисту. Електронні послуги щодо громадянства та міграції. Електронні послуги в сфері охорони здоров'я

Тема 7. Електронні сервіси держави

Кабінет електронних сервісів. Електронний цифровий підпис. Державні реєстри онлайн. Тестові послуги Дія. Основи електронної комерції. Варіанти вибору технологічної архітектури для електронної комерції. Застосування електронної комерції у практичній діяльності організацій та установ. Поняття про електронне врядування. Електронні сервіси звернень громадян та електронні петиції.

Тема 8. Безпека інформаційних ресурсів та сервісів в публічному адмініструванні

Внутрішні та зовнішні загрози безпеки інформаційних ресурсів та сервісів в

публічному адмініструванні. Механізми подолання загроз безпеки інформаційних ресурсів та сервісів в публічному адмініструванні. Інтеграція України в світовий інформаційний простір.

4. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин												
	денна форма						заочна форма						
	Усього	у тому числі					усього	у тому числі					
		л	п	лаб	інд	с.р.		л	п	лаб	інд	с.р.	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	
Модуль 1 (4 семестр)													
Змістовий модуль 1. Основи інформаційних ресурсів в публічному управлінні													
Тема 1. Концепція електронного документообігу . Електронний офіс	20	4	4			12		2	2				4
Тема 2. Електронний архів як результат інформатизації і архівної справи: поняття, функції, формування справ, строки зберігання, переваги	20	4	4			12			2				10
Тема 3. Держава в смартфоні	28	4	4			20							6
Тема 4. Інформаційні ресурси мережевих технологій.	22	4	4			14							
Разом за змістовим модулем 1	90	16	16			58							
Змістовий модуль 2. Організація електронних послуг, сервісів у державному управлінні та їх безпека													

Тема 5. Інформаційні системи, засновані на хмарних технологіях	18	4	4			10						4
Тема 6. Електронні послуги Кабінету Міністрів України	22	4	4			14						4
Тема 7. Електронні сервіси держави	24	4	4			16						4
Тема 8. Безпека інформаційних ресурсів та сервісів в публічному адмініструванні	26	2	2			22						4
Разом за змістовим модулем 2	90	14	14			62	48					48
Підсумкова тестова робота												8
Усього годин	180	30	30			120	180	2	6			78

5. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Тема 1. Концепція електронного документообігу. Електронний офіс	4
2	Тема 2. Електронний архів як результат інформатизації архівної справи: поняття, функції, формування справ, строки зберігання, переваги	4
3	Тема 3. Держава в смартфоні	4

4	Тема 4. Інформаційні ресурси мережевих технологій.	4
5	Тема 5. Інформаційні системи, засновані на хмарних технологіях	4
6	Тема 6. Електронні послуги Кабінету Міністрів України	4
7	Тема 7. Електронні сервіси держави	4
8	Тема 8. Безпека інформаційних ресурсів та сервісів в публічному адмініструванні	2

Теми практичних занять (заочна форма)

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Тема 1. Концепція електронного документообігу. Електронний офіс Тема 2. Електронний архів як результат інформатизації архівної справи: поняття, функції, формування справ, строки зберігання, переваги	
2	Тема 3. Держава в смартфоні Тема 4. Інформаційні ресурси мережевих технологій.	
3	Тема 5. : Інформаційні системи, засновані на хмарних технологіях Тема 6. Електронні послуги Кабінету Міністрів України Тема 7. Електронні сервіси держави	
	Підсумкова контрольна робота	

6. Теми семінарських занять (навчальним планом не передбачені)

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1		
2		
...		

7. Теми лабораторних занять (навчальним планом не передбачені)

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1		
2		
...		

8. Самостійна робота

Денна

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Поняття інформації. Види, форми та джерела інформації. Властивості інформації.	8
2	Робота з джерелами фахової інформації в Інтернет.	4
3	Поняття інформаційного суспільства, принципи його побудови та складові компоненти.	2
4	Цифровізація державного управління	4
5	Колективна робота державних службовців над документами в мережі	4
6	Методологічні аспекти вибору технологій для обробки інформаційних ресурсів.	8
7	Поняття інформаційних систем. Мета створення управлінських ІС. Завдання ІС.	4
8	Підготовка і виголошення прилюдного виступу	8
9	Стан національних електронних інформаційних ресурсів в Україні та тенденції їх розвитку. Нормативно-правова база з питань електронних інформаційних ресурсів.	8
10	Нормативно-правова база з надання адміністративних послуг. Основні ознаки адміністративних послуг, принципи надання та їх класифікація. Елементарні та композитні адміністративні послуги. Послуги для бізнесу. Послуги для громадян. Послуги органам влади.	12
11	Підготовка до самостійних робіт, тестів	20
12	Робота із сервісами публічного управління	8
13	Написання наукового реферату	15
14	Підготовка до екзамену	15
	Разом	120

Самостійна робота (заочна форма)

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Цифровізація державного управління	
2	Колективна робота державних службовців над документами в мережі	
3	Методологічні аспекти вибору технологій для обробки інформаційних ресурсів.	
4	Поняття інформаційних систем. Мета створення управлінських ІС. Завдання ІС.	
5	Стан національних електронних інформаційних ресурсів в Україні та тенденції їх розвитку. Нормативно-правова база з питань електронних інформаційних ресурсів.	

6	Нормативно-правова база з надання адміністративних послуг. Основні ознаки адміністративних послуг, принципи надання та їх класифікація. Елементарні та композитні адміністративні послуги. Послуги для бізнесу. Послуги для громадян. Послуги органам влади.	
7	Підготовка до самостійних робіт, тестів	
8	Робота із сервісами публічного управління	
9	Підготовка до екзамену	
	Разом	78

9. Індивідуальні завдання

Виконання даного виду завдань навчальним планом не передбачено.

10. Методи навчання

1. Група методів організації та здійснення навчально-пізнавальної діяльності:
  - 1.1. Підгрупа за джерелом передачі навчальної інформації:
    - словесні методи – розповідь-пояснення, бесіда, лекція.
    - наочні методи – ілюстрація, демонстрація.
  - 1.2. Підгрупа за логікою передачі та сприймання навчальної інформації:
    - індуктивні методи.
    - дедуктивний метод активніше розвиває абстрактне мислення, сприяє засвоєнню навчального матеріалу на основі узагальнень.
  - 1.3. Підгрупа за ступенем самостійного мислення студентів у процесі оволодіння знаннями, формуванням умінь і навичок:
    - репродуктивні методи – відтворена репродукція як засіб повторення готових зразків або робота за готовими зразками;
    - творчі, проблемно-пошукові методи визначають порівняно вищий щабель процесу навчання, особливо там, де він організований на вищому, ніж у масовій школі, рівні.
  - 1.4. Підгрупа за ступенем керівництва навчальною роботою:
    - навчальна робота під керівництвом викладача – самостійна робота в аудиторії;
    - самостійна робота студентів поза контролем викладача – самостійна робота вдома.
2. Група методів стимулювання й мотивації навчально-пізнавальної діяльності:
  - 2.1. Підгрупа методів стимулювання інтересу до навчання:
    - створення ситуації інтересу при викладанні того чи іншого матеріалу;
    - навчальні дискусії які посилюють інтерес до предмету;
    - аналіз життєвих ситуацій як метод застосування теоретичних знань на практиці.
  - 2.2. Підгрупа методів стимулювання обов'язку й відповідальності:

- роз'яснення мети навчального предмета – метод стимулювання, основним правилом якого є: «Це згодиться в житті», «Без цього не можна бути освіченою та культурною людиною»;
  - вимоги до вивчення предмета (орфографічні, дисциплінарні, організаційно-педагогічні). Їх виконання привчає студентів до дисциплінованості, що є головним у використанні цих методів, хоча даний аспект вивчено в дидактиці недостатньо;
3. Група методів контролю, самоконтролю, взаємоконтролю, корекції та взаємокорекції:
- соціальні, пов'язані з готовністю брати на себе відповідальність, бути активним у прийнятті рішень у суспільному житті, у врегулюванні конфліктів ненасильницьким шляхом, у функціонуванні й розвитку демократичних інститутів суспільства;
  - комунікативні – передбачають опанування важливого в роботі та суспільному житті усного й писемного спілкування, оволодіння кількома мовами;
  - інформаційні, зумовлені зростанням ролі інформації в сучасному суспільстві та передбачають оволодіння інформаційними технологіями, уміннями здобувати, критично осмислювати та використовувати різноманітну інформацію;
  - саморозвитку та самоосвіти, пов'язані з потребою та готовністю постійно навчатися як у професійному відношенні, так і в особистому та суспільному житті;
  - компетенції, що реалізуються у прагненні та здатності до раціональної продуктивної, творчої діяльності.
4. Група бінарних, інтегрованих (універсальних) методів навчання:
- бінарні – подвійні, коли метод і форма зливаються в єдине ціле або два методи поєднуються в один;
  - інтегровані (універсальні) – це поєднання трьох-п'яти методів у єдине ціле під час організації навчання.

11. Методи контролю

Система перевірки та оцінювання знань студентів з курсу протягом навчання за семестр включає поточний, модульний та семестровий контролю знань, а саме:

- 1) усне опитування на практичних заняттях, виконання самостійних практичних робіт;
- 2) письмові контрольні роботи;
- 3) письмові екзаменаційні і тестові завдання.

Поточний контроль здійснюється під час проведення лекційних, практичних занять і має на меті перевірити рівень знань студентів з теоретичних та практичних питань курсу.

При проведенні **контрольних робіт** студент повинен вміти повністю розкрити теоретичні питання, розв'язати практичні завдання, зробити відповідні висновки до них, дати правильну відповідь на тестові завдання.

При проведенні поточного тестування визначається рівень знань студентів з теоретичних та практичних питань курсу.

12. Розподіл балів, які отримують студенти

Види навчальної роботи											Підсумковий тестовий контроль (екзамен)		Сума	
Поточний контроль											Тестовий контроль			
ПР1	ПР2	ПР3	ПР4	ПР5	ПР6	ПР7	ПР8	ПР9	ПР10	ПР11	ТК-1	ТК-2	Сума	
5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	10	15		
Max=75											Max=5		15	100

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
80 – 89	B	добре	
70 – 79	C	задовільно	
60 – 69	D		
50 – 59	E		
26 – 49	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-25	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

13. Рекомендована література

До тем1-3

1. Інформатизація управління соціальними системами: Орг.-правові питання теорії і практики: Навч. посіб. К.: МАУП, 2003. 336 с.
2. Інформаційне забезпечення менеджменту: Навч. посіб. : Новак В.О., Макаренко Л.Г., Луцький М.Г. К.: Кондор, 2006. 462 с.
3. Почепцов Г.Г., Чукут С.А. Інформаційна політика: Навч. посіб. К.: Знання, 2006. 600 с.
4. Інформаційно-комунікативна діяльність органів публічної влади : монографія / В. С. Куйбіда, О. В. Карпенко, А. В. Дуда, П. С. Шпига, О. С. Твердохліб, С. Г. Соловійов ; за заг. ред. В.С. Куйбіди, О. В. Карпенка. Київ : ЦП “Компринт”, 2018. 364 с.
5. Твердохліб О. С. Інформаційна політика України: концептуальні засади становлення та перспективи розвитку: монографія. Київ: ІПК ДСЗУ, 2019. 240 с.
6. Ахламов А.Г. Інформаційні системи в державному управлінні: [конспект лекцій] / А.Г. Ахламов, А.Ю. Вакула, Ю.Б. Пігарев. –Одеса: ОРІДУ НАДУ, 2016. –216 с.2. Береза А.М. Основи створення інформаційних систем: [навч. посіб.]/ А.М. Береза. –К.: КНЕУ, 2015. –214 с.
7. Клименко І.В. Електронний документообіг у державному управлінні: [навч. посіб.]/ І.В. Клименко, І.Д. Горбенко, В.В. Онопрієнко. – Харків.: Вид-во «ФОРТ», 2017. –232 с
8. Почепцов Г.Г. Інформаційна політика: [навч. посіб.]/ Г.Г. Почепцов, С.А. Чукут. –К.: Знання, 2015. –663 с.
9. Електронне урядування та електронна демократія: навч. посіб.: у 15 ч. / за заг. ред. А. І. Семенченка, В. М. Дрешпака. –К., 2017. Частина 15: Технології розвитку електронного урядування та електронної демократії / [Ю. Б. Пігарєв, А. Г. Ложковський, Т. М. Маматова]. –К.: ФОП Москаленко О. М., 2017. –52 с. https://onat.edu.ua/wp-content/uploads/2018/05/Part_015_Feb_2018.pdf
10. Кукарін О. Б. Електронний документообіг та захист інформації / Київ: НАДУ, 2015. –84 с.17.Линьов, К. О, Клименко, І. В. Електронний документообіг у державному управлінні. Навчальний посібник . Видавництво «ФОРТ», Харків, 2009. <http://elibrary.kubg.edu.ua/id/eprint/7059/>
11. Електронне урядування : підручник / авт. кол. : В. П. Горбулін, Н. В. Грицяк, А. І. Семенченко, О. В. Карпенко та ін. ; за заг. ред. проф. Ю. В. Ковбасюка ; наук. ред. проф. Н. В. Грицяк, проф. А. І. Семенченка. Київ : НАДУ, 2014. 352 с.
12. Інформатизація управління соціальними системами : Орг.-правові питання теорії та практики : навч. посібник / В. Д. Гавловський, Р. А. Калюжний, В. С. Цимбалюк та ін.; За заг. Ред. М. Я. Швеця, Р. А. Калюжного. –Київ : МАУП, 2003. –336 с.

13. Публічне управління та адміністрування в умовах інформаційного суспільства: вітчизняний і зарубіжний досвід: монографія/ За заг.ред. С.Чернова, В.Воронкової, В.Банаха, О.Сосніна, П.Жукаускаса, Й.Ввайнхардт, Р.Андрюкайтене; Запоріж. держ. інж. акад. Запоріжжя: ЗДІА, 2016. 606с
14. Електронний уряд: [наук.-практ. довід.] / Уклад. С.А.Чукут, І.В. Клименко, К.О. Линьов. –К.: Вид-во НАДУ, 2016. –76 с.
15. Клименко І.В. Електронне урядування як інновація державного управління // Інвес-тиції: практика та досвід. –2017. –№ 12. –С. 76-79.
16. Клименко І.В. Технології електронного урядування: [навч. посіб.]/ І.В. Клименко, К.О. Линьов. –К.: Вид-во ДУС, 2015. –225 с.
17. Клименко І.В. Соціальні аспекти електронного урядування // Економіка та держава. –2017. –№ 10. –С. 64-66.
18. Новак В.О. Інформаційне забезпечення менеджменту: [навч. посіб.]/ В.О. Новак, Л.Г. Макаренко, М.Г. Луцький. –К.: Кондор, 2016. –462 с

До теми 4

1. Перші ЕОМ. Розвиток електронної обчислювальної техніки [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://lib.profi.net.ua/websites/www.cdu.edu.ua/students.cdu.edu.ua/besedkov/data03.html>.
2. Комп'ютерні мережі: навч. посіб. для студ. / К. О. Кобильнік. – Київ : НТУУ «КПІ», 2008. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://moodle.udec.ntu-kpi.kiev.ua/moodle/mod/resource/view.php?id=5866>. – Назва з титул. екрана.
3. Денісова О. О. Інформаційні системи і технології в юридичній діяльності : навч. посіб. / Денісова О.О. – К.: КНЕУ, 2003. – 315 с.
4. Білоус В. С. Зв'язки з громадськістю (паблік рилейшнз) в економічній діяльності : навч. посіб. / Білоус В. С. – К. : КНЕУ, 2005. – 275 с.
5. Теорія і практика обліку платників податків в органах ДПС України: навчальний посібник / [Р. Е. Островерха, Н. П. Сердюк, Н.М. Ясинецька та ін.]. – Ірпінь : Академія ДПС України, 2012. – 292 с.
6. Про телекомунікації: Закон України, 18 лист. 2003 р. / Голос України. – 2006. – 20 груд. – С. 241 / Відомості Верхов. Ради України. – 2017. – № 14. – С. 167.
7. Конвергенція комп'ютерних і телекомунікаційних мереж [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.voyageurs.com.ua/konvergenciya-telekomunikacijnyh-merezh.php>.
8. Про мережеві технології [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://lotocka.blogspot.com/>. – Назва з титул. екрана.
9. Клименко О. Ф. Інформатика та комп'ютерна техніка: навч.-метод. посібник / О. Ф. Клименко, Н. Р. Головка, О. Д. Шарапов – К.: КНЕУ, 2012. – 534

До теми 5

1. «Облачные технологии» [Електронний ресурс]: Режим доступу: <http://www.100-edu.ru/doc/-10577/index.html?page=2iCloud> [Електронний

ресурс]: Режим доступу: <https://www.icloud.com>

2. Биков В. Ю. Мобільний простір і мобільно орієнтоване середовище інтернет-користувача: особливості модельного подання та освітнього застосування / В. Ю. Биков // Інформаційні технології в освіті. – 2013. – № 17. – С. 9–37.

3. Олексюк В. П. Досвід інтеграції хмарних сервісів GoogleApps у інформаційно-освітній простір вищого навчального закладу [Електронний ресурс] / В. П. Олексюк // Інформаційні технології і засоби навчання. – 2013. – № 3. – Режим доступу : <http://journal.iitta.gov.ua/index.php/itlt/article/view/824/631>.

4. Вакалюк Т. А. Основні поняття хмаро орієнтованого навчального середовища / Т. А. Вакалюк // [Електронний ресурс] // Нові інформаційні технології для всіх "ІТЕА 2014": збірка праць Дев'ятої міжнародної конференції. – Режим доступу : <http://issuu.com/iteaconf/docs/itea2014ua1/1?e=5444579/11083293>

5. Вакалюк Т. А. Хмарний сервіс для створення документів з можливістю надання прав спільного доступу декільком користувачам / Т. А. Вакалюк // Психолого-педагогічні проблеми сільської школи : збірних наукових праць Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини / [ред. кол. : Побірченко Н. С. (гол. ред.) та інші]. – Умань : ФОП Жовтий О. О., 2014. – Випуск 48. – С. 65–70.

6. Семеріков С. О. Хмарні технології навчання: витоки / О. М. Маркова, С. О. Семеріков, А. М. Стрюк // Інформаційні технології і засоби навчання. – 2015. – №2 (46). – С. 29-44. – Режим доступу до журн. : <http://journal.iitta.gov.ua/index.php/itlt/article/view/1234/916#.VfFO4NLtmko>

До теми 6

1. Про схвалення Концепції розвитку електронного урядування в Україні : Розпорядження Кабінету Міністрів України від 13.12.2010 р № 2250-р. Урядовий кур'єр. 05.01.2011. № 1.

2. Деякі питання реформування державного управління України: розпорядження Кабінету Міністрів України від 24.06.2016 р. № 474-р. Офіційний вісник України. 22.07.2016. № 55. С. 36. Ст. 1919.

3. Серенок А.О. Сервісна електронна взаємодія в системі електронного уряду. Актуальні проблеми державного управління : зб. наук. пр. Харків, 2010. № 1(37). С. 153 – 161.

4. Електронне урядування як новий вимір ефективності державної влади (Регіональні аспекти) Вінниця, 2014. С. 6.

5. Про Рекомендації парламентських слухань з питань розвитку інформаційного суспільства в Україні : постанова Верховної Ради України від 01.12.2005 р. № 3175-IV. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/3175-15>.

6. Клімушин П. С. Електронне урядування в інформаційному суспільстві : [монографія]. Харків, 2010. С. 85.

7. «EZdorovya». Адміністратор Центральної бази даних eHealth України. [Електронний ресурс] / «EZdorovya». // Адміністратор Центральної бази даних eHealth України. – URL: <https://ehealth.gov.ua/>

8. «Безпечна гавань». Проблеми та перспективи впровадження

електронного урядування в Україні. Економіка, фінанси, облік, менеджмент і право в Україні та світі: матеріали Міжнародної науково-практичної конференції. Полтава, 2018. – С. 53-54.

До теми 7

1. Виклики та можливості впровадження електронного урядування в умовах кризи / Збірник матеріалів науково-практичної конференції. “День електронного урядування – 2009”. За заг. ред. д.н.держ.упр., проф. С.А. Чукут, к.н.держ.упр. О.В. Загвойської. – К.: 2010. – 180 с.
2. Вознюк К.О. Стан та перспективи впровадження електронного урядування на місцевому рівні // Електронне урядування. – 2010. – № 1. – с. 58-62.
3. Давидюк В.С. Нормативно-правові аспекти безпеки інформаційних ресурсів у системах електронного урядування // Електронне урядування. – 2010. – № 1. – с. 88-96.
4. Здзеба І.О., Клепець Е.Л., Загаєцька О.А. Розвиток електронного урядування в Україні // Публічна адміністрація в Україні: становлення та розвиток. За заг. ред. А.В. Толстоухова, Нижник Н.Р., Гончарук Н.Т. – Дніпропетровськ, ПП “Моноліт”, 2010. – С. 342-348.
5. Про електронний цифровий підпис: Закон України від 22.05.2003 р. № 852-IV. – Режим доступу: www.rada.gov.ua
6. Голобуцький О. Концепція електронного урядування /сучасні потреби України: каталог / О. Голобуцький // Політичний менеджмент. – 2005. – № 5. - С. 75-86.
7. Шуляк В.П. Ефективність обміну інформацією – запорука впровадження багатофункціональної комплексної системи “Електронна митниця” // Електронне урядування. – 2011. – № 2. – с. 58-67.

До теми 8

1. Про ратифікацію Угоди про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами, з іншої сторони: Закон України від 16.09.2014 р. № 1678-VII / Відомості Верховної Ради України. 2014. № 40. Ст. 2021.
2. Про схвалення Стратегії розвитку інформаційного суспільства в Україні : Розпорядження Кабінету Міністрів України від 15.05.2013 р. № 386-р. URL. <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/386-2013-%D1%80> (дата звернення 01.07.2019).
3. Аналітична доповідь до Щорічного Послання Президента України до Верховної Ради України «Про внутрішнє та зовнішнє становище України в 2017 році». Київ: НІСД, 2017. 928 с.
4. Про основні засади забезпечення кібербезпеки України : Закон України від 05.10.2017 р. № 2163-VIII / Відомості Верховної Ради України. 2017. № 45. Ст. 403.
5. Ніщименко О. А. Інформаційна безпека України на сучасному етапі розвитку держави і суспільства. Наше право. 2016. № 1. С. 17-23.

6. Гончар С. Ф., Леоненко Г. П., Юдін О. Ю. Теоретико-методологічний аспект забезпечення інформаційної безпеки об'єктів критичної інфраструктури. Вісник Національного університету «Львівська Політехніка». 2014. № 806. С. 34-39.

7. Системний аналіз інформаційних процесів: Навчальний посібник. В. М. Варенко, І. В. Братусь, В. С. Дорошенко, Ю. Б. Смольніков, В. О. Юрченко. Київ: Університет «Україна», 2013. 203 с.

8. Кочубей Л.О. Інформаційна безпека держави: інструменти захисту українського інформаційного поля (на прикладі особливостей інформаційно-комунікаційних технологій у сучасному Донбасі. Наукові записки Інституту політичних і етнонаціональних досліджень імені І. Ф. Кураса. 2015. Вип. 3. С. 220-237.